

Rapport

Klacht

Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie te Dordrecht de tegen hem ingestelde strafzaak heeft geseponeerd onder sepotcode 02 (geen wettig bewijs) in plaats van sepotcode 01 (onterecht als verdachte aangemerkt).

Beoordeling

Algemeen

1. In de nacht van 13 op 14 december 2008 vond er vlakbij de woning van verzoeker een vechtpartij plaats, waarbij onder meer zijn zoon R. en diens vriend Ra. betrokken waren. Verzoeker en zijn vrouw werden door een betrokkene gewaarschuwd en gingen ter plekke. Daar aangekomen zagen ze een man, later bleek dit K. te zijn, op de grond zitten. Aan zijn gezicht had K. zichtbare verwondingen. De echtgenote van verzoeker belde 112 en na enkele minuten waren de politie en een ambulance ter plekke. Het slachtoffer werd in het ziekenhuis behandeld aan hoofdletsel.

2. Enkele dagen na het incident beschuldigde K. verzoeker ervan hem van achteren op zijn hoofd te hebben geslagen. Verzoeker ontkende tijdens het politieverhoor dat hij zich schuldig had gemaakt aan mishandeling.

3. Verzoeker deed aangifte van smaad c.q. laster tegen K., aangezien K. tegen iemand vertelde dat verzoeker hem had mishandeld. K. werd door de politierechter te Dordrecht schuldig bevonden zonder oplegging van straf wegens smaad.

4. Op 5 maart 2009 ontving verzoeker het bericht dat hij niet verder zou worden vervolgd, nu er niet wettig en overtuigend kon worden bewezen dat hij het feit had gepleegd. De zaak tegen verzoeker werd dan ook geseponeerd onder sepotcode 02 (het ontbreken van wettig bewijs).

5. Verzoeker kon zich niet vinden in sepotcode 02, nu hij meende dat hij ten onrechte als verdachte was aangemerkt. Op 24 maart 2009 verzocht hij de officier van justitie te Dordrecht om sepotcode 02 te wijzigen in sepotcode 01 (ten onrechte als verdachte aangemerkt).

6. Een senior-parketsecretaris te Dordrecht liet bij brief van 7 mei 2009 weten dat in zijn ogen verzoeker terecht is aangemerkt als verdachte, aangezien het slachtoffer K. verklaarde dat hij op het moment dat verzoeker als enige achter hem stond, een vuistslag tegen zijn achterhoofd voelde. De senior-parketsecretaris zag dan ook geen aanleiding de sepotcode te wijzigen.

7. Verzoeker kon zich in dit antwoord niet vinden en diende via de Nationale ombudsman op 14 mei 2009 een klacht over de weigering van aanpassing van de sepotcode bij de

hoofdofficier van justitie te Dordrecht in.

8. De hoofdofficier van justitie antwoordde op 7 augustus 2009 dat verzoeker terecht als verdachte was aangemerkt en dat terecht de sepotcode 02 was gehanteerd. Hij verwees daarbij naar de door de senior-parketsecretaris gegeven motivering.

9. Verzoeker kon zich in het antwoord van de hoofdofficier wederom niet vinden en diende op 9 augustus 2009 een klacht in bij de Nationale ombudsman.

Bevindingen

1. Verzoeker klaagt erover dat de officier van justitie te Dordrecht de tegen hem ingestelde strafzaak heeft geseponeerd onder sepotcode 02 in plaats van sepotcode 01.

Hij stelt dat hij door hantering van sepotcode 02 ernstig benadeeld is in zijn rechten en dit gevolgen kan hebben met betrekking tot zijn werk.

2. Verzoeker bracht in dit verband naar voren dat er door de arts geen letsel op het hoofd van het slachtoffer is vastgesteld. Daarnaast wist het slachtoffer niet dat verzoeker de vader van R. was. Ook hebben getuigen geen belastende verklaringen ten aanzien van verzoeker afgelegd.

3. De minister van Justitie liet in zijn reactie weten de klacht van verzoeker ongegrond te achten. In de aangifte van K. verklaarde K. dat hij een vuistslag tegen zijn achterhoofd kreeg en dat alleen verzoeker dit gedaan kon hebben, omdat deze achter hem stond. Verzoeker ontkent dat hij K. met een Maglite op het hoofd heeft geslagen en hij ontkent dat hij achter K. heeft gestaan.

Het onderscheid tussen de sepotcodes 01 en 02 betreft de vraag of een verdachte terecht als zodanig is aangemerkt. Wanneer dat het geval is, maar achteraf wordt vastgesteld dat het onderzoek onvoldoende bewijs heeft opgeleverd om een veroordeling door de strafrechter te kunnen verkrijgen, dan wordt geseponeerd wegens gebrek aan bewijs (sepotcode 02). Sepotcode 01 beslaat twee situaties.

De eerste betreft de situatie waarin (al dan niet achteraf) moet worden geconstateerd dat er op het moment waarop de betrokkene als verdachte werd aangemerkt, daartoe onvoldoende gronden aanwezig waren. De tweede situatie is die waarin de betrokkene aanvankelijk op goede gronden werd aangemerkt als verdachte, maar waarin achteraf wordt vastgesteld dat die gronden niet langer de verdenking rechtvaardigen.

In dit geval heeft een vechtpartij plaatsgevonden waarbij verschillende personen betrokken zijn geweest en als verdachten in het onderzoek zijn aangemerkt. Tussen de partijen is over en weer aangifte gedaan en er zijn verschillende verklaringen over de vechtpartij afgelegd. Ten aanzien van verzoeker bestaat een belastende verklaring van K. Bovendien

is vastgesteld dat verzoeker nadat hij was gewaarschuwd over de vechtpartij met een Maglite naar de plek is gegaan waar K. was. Daar staat tegenover dat verzoeker zelf ontkent dat hij K. (met een Maglite) achter op het hoofd heeft geslagen. Gelet op de tegenstrijdige verklaring kan niet gesteld worden dat verzoeker het feit heeft begaan, maar evenmin dat hij onterecht als verdachte is aangemerkt, aldus de minister.

De politierechter heeft K. schuldig verklaard zonder oplegging van straf met betrekking tot de smaad. Met de uitspraak van de rechter is dus niet komen vast te staan dat verzoeker de gestelde mishandeling van K. niet heeft gepleegd. Smaad impliceert immers niet dat de uitlating onwaar is. Deze uitspraak geeft dan ook geen aanleiding een andere sepotcode toe te kennen, aldus de minister.

4. De minister van Justitie legde het strafdossier in de zaak van verzoeker over. Uit het dossier volgt, voor zover van belang, het volgende.

5. Op 14 december verklaarde het slachtoffer K. in de aangifte onder meer het volgende.

Hij liep op 14 december 2008 de straat in en hij zag een auto in de bocht geparkeerd staan. Hij zag drie personen in de auto zitten. Hij maakte een opmerking en even later liep het uit de hand. Twee jongens stapten uit en hij werd door twee of drie jongens geslagen. De jongens begonnen hem gelijk te slaan. Hij is op de grond gaan zitten en hij zag overall bloed. Ze sloegen hem op zijn hoofd. Hij gaf daarnaast aan dat hij een stuk geheugen kwijt is en dat dat niet door de klappen komt, maar door de drank.

In een aanvullende (telefonische) verklaring van K. van 18 december 2008 verklaarde K. dat toen hij op de grond zat, de vader van R. achter hem stond. Hij hoorde namelijk gepraat achter hem. Verder stond er niemand achter hem. Hij hoorde dat hij op de grond moest blijven zitten. Hij probeerde op te staan en voelde een vuistslag tegen zijn achterhoofd. Hij voelde hevige pijn. Hij verklaarde dat alleen de vader het gedaan kan hebben, omdat hij de enige was die achter hem stond.

6. Uit de letselverklaring die op 15 december 2008 is opgemaakt door GGD Dordrecht blijkt met betrekking tot de verwondingen van K. het volgende.

Slachtoffer K. verklaarde bij de arts dat hij door twee mannen in elkaar is geslagen. Op een gegeven moment kwamen de ouders van de aanvallers naar buiten en eindigde het geweld, zo verklaarde H. Door de dienstdoende arts werd letsel aan de ogen, het gelaat en het achterhoofd geconstateerd.

7. In een getuigenverklaring verklaarde G., die getuige was van de vechtpartij, op 14 december 2008 dat haar vriend Ra. werd uitgedaagd door het slachtoffer. Zowel Ra. als R. en het slachtoffer hebben geslagen. Ze sloegen elkaar met name met hun vuisten en richtten op elkaars gezicht. Toen het slachtoffer op de grond lag ging de getuige naar de woning van de ouders van R. Zijn vader pakte een zaklamp en kwam toen mee. Toen ze

terugkwamen waren ze gestopt met vechten en zat het slachtoffer op de grond een stukje bij de auto vandaan. De man wilde wel opstaan maar de vader van R. zei dat hij beter kon blijven zitten. De man was volgens haar vrij verward. R. en Ra. hebben verder niets meer gedaan en R. heeft met zijn vader staan te praten tot de politie kwam.

8. Getuige B. verklaarde op 18 december 2008 dat ze op 14 december 2008 een jongeman van ongeveer 20 jaar zag die meerdere malen tegen een persoon die op straat lag schopte. Zij zag dat een meisje inmiddels naar huisnummer 14 (de Nationale ombudsman constateert dat dit het adres is van verzoeker) was gegaan. Zij zag dat de buurman van nummer 14 (=verzoeker) er aan kwam met een zaklamp. Ze hoorde dat de buurman tegen het slachtoffer zei dat hij moest blijven zitten.

9. Twee kinderen die de vechtpartij op 14 december 2008 hebben gezien verklaarden op 18 december 2008 dat er een man op de grond lag en dat een jongen deze man schopte.

10. Verdachte Ra. verklaarde op 14 december 2008 dat hij slaags is geraakt met K. Hij sloeg K. op zijn hoofd. De vader van R. kwam met een zaklamp. Hij dacht toen schade te zien aan de auto. Hij zei tegen de man dat hij moest blijven zitten. Hij hoorde dat de vader van R. ook tegen K. zei dat hij moest blijven zitten.

Op 6 januari 2009 legde Ra. een aanvullende verklaring af. Daarin verklaarde hij niets over de rol van verzoeker.

11. In een getuigenverklaring verklaarde R., zoon van verzoeker, op 14 december 2008 onder meer dat hij het slachtoffer een klap had gegeven. K. gedroeg zich ook agressief. Over de rol van zijn vader verklaarde hij niets.

12. Verzoeker legde als verdachte op 1 januari 2009 een verklaring af. Hij verklaarde dat getuige G. 's nachts aan de deur had gestaan. Hij hoorde dat ze onder meer zei: "R., kerel, vechten". Hij kleepte zich aan en pakte zijn Maglite, omdat het donker was buiten.

Toen hij buiten kwam hoorde hij herrie. Hij zag dat er een man op de weg zat. Hij zag dat hij bloedde aan de rechterzijde van zijn gezicht. Tevens zaten zijn handen onder het bloed. Zijn zoon zei dat de man hen zomaar aanviel. Hij liep samen met R. in de richting van K. Hij rook dat de man sterk naar alcohol rook. Hij zag dat Ra. met G. aan de overkant op de stoep stond. K. wilde steeds opstaan. Hij zei tegen K. dat hij moest blijven zitten. Toen hij steeds probeerde op te staan zei verzoeker dat hij moest blijven zitten, anders 'legde hij de Maglite in zijn nek'. Hij wilde dat hij bleef zitten tot de politie en de ambulance kwam. Hij wist niet of hij weer wilde aanvallen, want hij was namelijk dronken en zeer agressief. Hij verklaarde dat hij niet aan de achterkant heeft gestaan, maar de zijkant van K. Hij ontkende hem te hebben geslagen. Hij stond aan zijn rechterzijde. Hij stond 1,5 à 2 meter bij hem vandaan. Hij stond buiten zijn bereik.

Beoordeling

13. Het motiveringsvereiste houdt in dat het handelen van bestuursorganen feitelijk en logisch wordt gedragen door een kenbare motivering. Dit betekent onder meer dat een officier van justitie in de motivering van een sepotbeslissing, aandacht moet besteden aan alle relevante feiten en/of omstandigheden.

14. In artikel 27 van het Wetboek van Strafvordering is vastgelegd dat iemand slechts als verdachte kan worden aangemerkt indien het vermoeden van schuld steunt op specifieke feiten of omstandigheden van het geval, en dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten redelijk is (zie Achtergrond onder 2.). Dit redelijk vermoeden rechtvaardigt het instellen van een strafrechtelijk onderzoek naar de verdachte, maar is niet gelijk aan de situatie waarin tegen een verdachte zodanig belastend bewijs is verzameld dat een veroordeling mogelijk of aannemelijk lijkt.

15. Allereerst is derhalve de vraag aan de orde of verzoeker aanvankelijk terecht als verdachte van mishandeling (artikel 300 Wetboek van Strafrecht, zie Achtergrond onder 1.) is aangemerkt.

Uit het onderzoek blijkt dat het slachtoffer in zijn aangifte van 14 december 2008 - anders dan de minister stelt- met geen woord rept over de betrokkenheid van verzoeker bij de vechtpartij. Bovendien geeft hij in zijn verklaring aan dat hij een stuk van zijn geheugen kwijt is en dat dat komt doordat hij dronken was. Pas enkele dagen later, namelijk op 18 december 2008, belde K. naar het politiebureau en verklaarde dat verzoeker hem op zijn achterhoofd had geslagen. Opmerkelijk is ook dat het slachtoffer op 15 december 2008 tijdens de medische verzorging door de GGD heeft verklaard dat op het moment dat de ouders van de aanvallers naar buiten kwamen, het geweld eindigde. Dit strookt niet met zijn latere verklaring.

Daarnaast heeft het slachtoffer niet gezien dat het verzoeker was die hem daadwerkelijk heeft geslagen. Omdat verzoeker de enige was die achter hem stond nam K. aan dat het verzoeker was die hem op zijn hoofd sloeg.

Ten slotte is uit de verschillende getuigenverklaringen geen enkele aanwijzing naar voren gekomen dat verzoeker het slachtoffer heeft geslagen. Meerdere getuigen verklaren dat verzoeker door getuige G. erbij gehaald is, maar verder verklaren de getuigen niet over gebruikt geweld door verzoeker.

De Nationale ombudsman merkt op dat Ra. op 6 januari 2008 nogmaals als verdachte is gehoord en dat hem niets is voorgehouden met betrekking tot de betrokkenheid van verzoeker bij de vechtpartij. Ook is de echtgenote van verzoeker door de politie niet als getuige gehoord.

De Nationale ombudsman is van oordeel dat de hierboven vermelde feiten en omstandigheden niet zijn terug te vinden in de motivering van de beslissing om aan het sepot code 02 toe te kennen. Derhalve heeft de officier van justitie in strijd gehandeld met het motiveringsvereiste.

De onderzochte gedraging is niet behoorlijk.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van de officier van justitie van het arrondissementsparket Dordrecht is gegrond, vanwege schending van het motiveringsvereiste.

Aanbeveling

De Nationale ombudsman geeft de minister van Justitie in overweging een nieuwe beslissing te (laten) nemen op het verzoek en daarbij de overwegingen van de Nationale ombudsman in acht te nemen.

Onderzoek

Op 9 augustus 2009 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van de heer P. te Z., met een klacht over een gedraging van de officier van justitie van het arrondissementsparket Dordrecht. Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de minister van Justitie, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de minister van Justitie verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben. Tevens werd aan de minister een specifieke vraag gesteld.

In het kader van het onderzoek kregen de minister en verzoeker de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen.

Het College van procureurs-generaal deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen.

De reactie van verzoeker gaf geen aanleiding het verslag op een enkel punt te wijzigen of aan te vullen.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Politiedossier betreffende het onderzoek naar aanleiding van de aangifte van K tegen Ra. en verzoeker.

Kennisgeving politiesepot van het betrokken politiekorps gericht aan verzoeker van 5 maart 2009.

Brief van verzoeker gericht aan het arrondissementsparket Dordrecht van 5 januari 2009.

Reactie van het arrondissementsparket Dordrecht gericht aan verzoeker van 7 mei 2009.

Verzoekschrift aan de Nationale ombudsman van 9 augustus 2009.

Standpunt van de minister van Justitie van 12 november 2009 op de klacht van verzoeker na opening van het onderzoek door de Nationale ombudsman.

Reactie van verzoeker bij brief ontvangen op 17 november 2009.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wetboek van Strafrecht

Artikel 300

Mishandeling wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie jaren of geldboete van de vierde categorie.

2. Wetboek van Strafvordering

Artikel 27, eerste lid

Als verdachte wordt vóórdat de vervolging is aangevangen, aangemerkt degene te wiens aanzien uit feiten of omstandigheden een redelijk vermoeden van schuld aan enig strafbaar feit voortvloeit.

Dit artikel stelt aan de mate van verdenking niet de eis van een "ernstig" vermoeden, maar eist wel dat het vermoeden van schuld (het "gedaan hebben") moet steunen op feiten of omstandigheden en dat dit vermoeden bovendien naar objectieve maatstaven gemeten "redelijk" dient te zijn, dat wil zeggen "niet enkel in de oogen van den

opsporingsambtenaar doch redelijk op zichzelf" (Memorie van Toelichting). Een redelijk vermoeden alleen op basis van subjectief inzicht is niet voldoende.

3. Sepot door het Openbaar Ministerie

Ten tijde van de sepotbeslissing betreffende verzoeker was voor het Openbaar Ministerie de Instructie sepotgronden 1999 van kracht. Daarin staan onder meer de volgende sepotgronden en -codes:

"01-06 Technische sepots

Toelichting

01 ten onrechte als verdachte vermeld

Iemand wordt achteraf ten onrechte als verdachte aangemerkt als gevolg van (administratieve) fouten van politie of parket, dan wel omdat op het moment van inboeking nog niet vast stond wie als verdachte moest worden beschouwd, dan wel omdat later blijkt dat de betreffende persoon ten onrechte als verdacht is aangemerkt, bijvoorbeeld na valse aangifte e.d.

02 onvoldoende bewijs

hieronder valt onvoldoende of niet overtuigend bewijs. ..."

Op 10 augustus 2009 heeft het College van procureurs-generaal een vernieuwde Aanwijzing gebruik sepotgronden vastgesteld. Daarin is bij code 01 de volgende toelichting opgenomen: "iemand wordt achteraf ten onrechte als verdachte aangemerkt als gevolg van persoonsverwisseling, bij administratieve fouten van politie of parket (verkeerde inboeking) of wanneer op een andere wijze later blijkt dat de betreffende persoon ten onrechte als verdacht is aangemerkt, bijvoorbeeld na valse aangifte. Deze sepotgrond dient (ook) gebruikt te worden voor die gevallen waarin aanvankelijk een verdenking op - op zichzelf - goede gronden is gerezen, maar nadien het opsporingsonderzoek heeft geleid tot het resultaat dat voldoende aannemelijk is geworden dat de verdachte onschuldig is aan het feit waarop de verdenking betrekking had."